

Toimintakertomus 16.6.2020–29.4.2021

Laatinut pysyvä sihteeri
Mats Gyllenberg

Kun Suomen Tiedeseura pystyi viime vuonna vihdoinkin pitämään vuosikokouksensa etäyhteydellä 15. kesäkuuta 2020, koronatilanne oli alkanut hiljalleen parantua ja yhteiskunnassa oli aistittavissa tietynlaista optimismia. Tämä heijastui myös puheenjohtajan vuosikokoukselle lausuman tervehdyksen loppusanoissa: "Pandemia hiipuu kuitenkin ajan myötä ja elämä palautuu normaalimmaksi." Niin ei ikävä kyllä käynyt, vaan pandemia noudatti samaa kaavaa kuin espanjantauti (H1N1 A -viruksen aiheuttama influenssapandemia) vuosina 1918–1920, jolloin suhteellisen rauhallisen kesän jälkeen iski huomattavasti tappavampi toinen aalto syksyllä 1918. Sitä seurasi vielä kolmas aalto vuonna 1919 ja neljäs vuonna 1920. Tämän kirjoittamishetkellä (huhtikuussa 2021) kolmas aalto on hiipumassa Suomessa, mutta monella muulla maailmankolkalla pandemia näyttää enemmän uhreja kuin koskaan aiemmin.

Suomi on selvinnyt pandemiasta paljon paremmin kuin useimmat muut maat. Tähän mennessä covid-19-tautiin on kuollut vain reilut 900 ihmistä eli 163 ihmistä miljoonasta. Tästä saamme kiittää viranomaisten toimia: jo maaliskuussa 2020 otettiin käyttöön tiukkoja rajoituksia, joita on sittemmin jatkettu eriasteisina koko pandemian ajan. Ruotsissa on rajoitusten ja kieltojen sijaan turvaututtu suosituksiin, ja maassa on menehtynyt koronatautiin 14 000 ihmistä eli lähes 1 400 ihmistä miljoonasta.

Viranomaisten määräämät rajoitukset ovat leimanneet koko akateemista vuotta 2020–2021. Yliopistoissamme ei ole annettu lainkaan lähiopetusta. Tämä on ollut raskasta opettajille ja ennen kaikkea opiskelijoille. Vuonna 2020 opiskelupaikan saaneet ovat nyt joutuneet opiskelemaan kokonaisen vuoden tapaamatta ainuttakaan opettajaa tai opiskelutoveria. Opiskelijaelämä – osakuntien ja ainejärjestöjen toiminta – on loistanut poissaolollaan. On itsestään selvää, etteivät opintasuoritukset voi olla samalla tasolla kuin normaalioloissa.

Myös tutkimus on kärsinyt pandemiasta. Vaikka tiedekirjallisuutta onkin nykyisin saatavana sähköisessä muodossa ja kokouksia voidaan järjestää etäyhteydellä verkkoalustojen kautta, henkilökohtaisten tapaamisten ja kontaktien merkitystä ei voi liikaa korostaa.

Pandemia on vaikuttanut luonnollisesti myös Tiedeseuran toimintaan, joskaan ei samassa määrin kuin yliopistojen. Rajoitusten vuoksi pystyimme järjestämään vain yhden isomman julkisen tapahtuman. Iso osa Tiedeseuran toimintaa, kuten julkaisutoiminta ja yhteistyö muiden tiedejärjestöjen kanssa, on kuitenkin luonteeltaan sellaista, että sitä on voitu jatkaa lähes normaaliolojen tapaan. Sama koskee seuran hallintoa, jolle etätyö ei ole mikään este.

Vuosikokouksessa Tiedeseuran jäsenistössä tapahtuu joitakin muutoksia. Herra Meurman on toiminut Tiedeseuran puheenjohtajana kolme vuotta, joten hänen on työjärjestyksen mukaan jätettävä paikkansa. Meurman on hoitanut puheenjohtajan tehtäviä joustavasti, ja yhteistyö hänen kanssaan on sujunut erittäin hyvin. Hän on ollut Tiedeseuralle voimavara, ja haluan lausua hänelle lämpimät kiitokseni.

Haluan esittää kiitokseni myös herra Riikoselle, joka on kuuden vuoden ajan toiminut erittäin aktiivisesti hallituksen jäsenenä ja jonka on nyt vuoro jättää paikkansa.

Herra Roslin on toiminut Tiedeseuran toiminnantarkastajana 15 vuotta, ja hän jättää tehtävänsä vuosikokouksen 2021 jälkeen. Hän on tuonut toiminnantarkastajana seuralle turvallisuuden tunnetta ja toiminut tehtävässään vastuullisesti ja huolellisesti. Suuret kiitokset!

Tiedeseuran uudet säännöt

Edeltävänä toimintavuonna aloitettu uusien sääntöjen laatimistyö saatiin päätökseen kuluneena vuonna. Sääntöjen muutos oli välttämätön useastakin syystä. Ensinnäkin vanhat säännöt sisälsivät joitakin yhdistyslain vastaisia määräyksiä ja toisaalta muita määräyksiä oli muokattava ajanmukaisemmiksi. Vanhojen sääntöjen mukaan vain Suomen kansalaisia oli mahdollista kutsua Tiedeseuran varsinaisiksi jäseniksi. Tämä sääntö ei vastaa nykyisen akateemisen maailman arvoja, sillä nykymaailmassa liikkuvuus ja kansainvälisyys ovat avainsanoja ja yliopistot rekrytoivat aktiivisesti professoreita ulkomailta. Uusissa säännöissä jäsenyyden kannalta ratkaisevaa on henkilön kotipaikka. Henkilö, jonka kotipaikka on Suomessa, voidaan kutsua Tiedeseuran varsinaiseksi jäseneksi kansalaisuudesta riippumatta. Vastaavasti Suomen kansalaisia voidaan valita ulkomaisiksi jäseniksi, jos he asuvat pysyvästi ulkomailla. Jos ulkomainen jäsen asettuu asumaan pysyvästi Suomeen, Tiedeseura voi tehdä päätöksen hänen jäsenyytensä muuttamisesta. Tätä uutta määräystä on sovellettu jo kerran toimintavuoden aikana.

Tiedeseura hyväksyi uudet säännöt lopullisesti syyskuussa 2020, ja ne merkittiin yhdistysrekisteriin 12.1.2021. Ensimmäistä kertaa Tiedeseuran 183-vuotisessa historiassa säännöt rekisteröitiin sekä ruotsin että suomen kielillä.

Symposiumit ja muut tapahtumat

Koronaepidemian vuoksi Tiedeseura ei ole voinut järjestää symposiumeja ja kollokvioita samassa laajuudessa kuin edeltävänä toimintavuonna. Pystyimme sentään järjestämään kaksi erittäin onnistunutta symposiumia, toisen syksyllä 2020 ja toisen keväällä 2021.

"Maailman monet kielet" -symposium järjestettiin 28. syyskuuta 2020 Helsingin keskustakirjasto Oodin Maija-salissa. Moderaattorina toimi herra Riikonen. Symposium lähetettiin suoratoistona, ja yli 3,5-tuntinen videotalliointi oli myöhemmin katsottavissa Youtubessa. Maija-salissa paikalla oli noin 60 henkilöä ja suoraa lähetystä seurasi satakunta katsojaa. Videotallenteella on ollut Youtubessa yli 550 katsojaa.

Aloite "Rokotukset ennen ja nyt" -symposiumin järjestämiseksi tehtiin jo joulukuussa 2018, ja hanke toteutuikin juuri sopivasti, kun covid-19-rokotukset olivat päässeet alkuun Suomessa. Symposium järjestettiin 30. maaliskuuta 2021. Moderaattoreina toimivat herrat Hedman ja Meri. Moderaattorit ja luennoitsijat olivat paikan päällä Helsingin Musiikkitalossa, mutta epidemiatilanteen vuoksi yleisöllä ei ollut pääsyä. Suoratoistona lähetettyyn symposiumiin osallistui noin 400 henkilöä etäyhteydellä. Tekniikka toimi täydellisesti Musiikkitalon ammattitaitoisen henkilöstön ansiosta. Osallistujat olivat aktiivisia ja esittivät monia tärkeitä kysymyksiä. Kolmen viikon kuluessa symposiumista lähes kaksituntinen videotallenne kerännyt Youtubessa yli 2 100 katsojaa.

Tiedeseura osallistui aiempien vuosien tapaan suuren Nobel-keskustelun järjestämiseen 28. lokakuuta 2020. Keskustelu lähetettiin suoratoistona. Tiedeseuraa edusti asiantuntijapaneelissa herra Johansson. Keskustelun videotallenne on saatavana Helsingin Sanomien verkkosivuilla.

Suomen Tiedeseura järjesti yhteistyössä maan muiden tiedeakatemioiden, Tieteellisten seurain valtuuskunnan ja Suomen kulttuurirahaston kanssa perinteiset Tieteen päivät 13.–17.1.2021. Tänä vuonna tapahtuma järjestettiin kokonaisuudessaan virtuaalisena. Pysyvä sihteeri edusti tiedeseuraa ohjausryhmässä ja herra Sundberg järjestelytoimikunnassa. Seuraavat Tiedeseuran jäsenet osallistuivat ohjelmaan pitämällä luentoja sekä osallistumalla paneelikeskusteluihin tai haastatteluihin: rouvat Furman, Lähteenmäki, Reuter ja Österbacka sekä herrat Lindén, Nuorteva, Sumelius ja Sundberg.

Kokousohjelma

Covid-19-epidemia, joka keväällä 2020 pakotti Tiedeseuran peruuttamaan kaikki kokouksensa maaliskuusta lähtien, vaikutti myös toimintavuoden 2020–2021 kokousohjelmaan. Säätöalo oli koko toimintavuoden ajan varattu yksinomaan valtioneuvoston käyttöön, joten Tiedeseura ei voinut pitää kokouksiaan siellä. Kansallisarkiston pääjohtajan herra Nuortevan avokätisen tarjouksen ansiosta kokoukset pystyttiin järjestämään syys-, loka- ja marraskuussa 2020 Kansallisarkiston kauniissa vanhassa tutkijasalissa. Kaikki tieteelliset luennot ja muistopuheet lähetettiin suoratoistona, ja jäsenillä oli mahdollisuus osallistua kokouksiin myös pilvipohjaisen Zoom-alustan kautta. Suljettua lippuäänestystä edellyttäviä asioita käsiteltäessä käytettiin vaalisalaisuuden takaavaa sähköistä äänestysjärjestelmää.

Epidemiatilanne paheni joulukuussa 2020 siinä määrin, että toimintavuoden loput kokoukset järjestettiin yksinomaan etänä. Etäkokousta ei voi tietenkään verrata paikan päällä pidettävään kokoukseen. Tekninen toteutus aiheutti alussa jonkin verran ongelmia, mutta kokemuksen kertyessä etäkokoukset muuttuivat toimintavuoden mittaan sujuvammiksi. On kuitenkin ilahduttavaa, että osallistujamäärä on pysynyt aiempien vuosien tasolla ja jopa hieman kasvanut viime vuodesta. Monet Tiedeseuran ulkomaisista jäsenistä ovat myös osallistuneet säännöllisesti kokouksiin etäyhteydellä. Kokouksiin osallistui 45–64 jäsentä, keskimäärin 54 kokousta kohti.

Epidemian vuoksi kokoontumisten jälkeisiä yhteisiä illallisia ei ole voitu järjestää. Se on valitettavaa, koska illallisilla käydyt epäviralliset keskustelut eri tieteenaloja edustavien jäsenten välillä ovat inspiroivia ja tärkeä osa Tiedeseuran toimintaa.

Seuraavassa lyhyt yhteenveto kokousohjelmasta ja tehdyistä päätöksistä.

17. elokuuta 2020

Hallitus ja julkaisujen toimittajat sekä osastojen puheenjohtajat kokoontuivat suunnittelemaan tulevan vuoden toimintaa pandemian jatkuessa. Seuran kokoukset päätettiin pitää siten, että fyysisesti läsnä on rajallinen määrä jäseniä. Kaikki voivat kuitenkin osallistua kokouksiin Zoom-alustan kautta. Kaikki tieteelliset esitelmät ja muistopuheet lähetetään suoratoistona ja taltioidaan julkaistaviksi Tiedeseuran verkkosivuilla. Kokousten jälkeisiä yhteisiä illallisia ei järjestetä. Luentoja pitävät jäsenet huomioidaan sitten, kun illallisia voi taas järjestää.

Sähköinen äänestysjärjestelmä, joka suojaa vaalisalaisuutta ja estää äänestämisen useaan kertaan, otetaan käyttöön. Hallitus katsoi, että vallitsevissa poikkeusoloissa tällaisen äänestysjärjestelmän voidaan katsoa vastaavan suljettua lippuäänestystä esimerkiksi uusien jäsenten valinnassa.

Hallitus päätti, että ”Maailman monet kielet” -symposium järjestetään maanantaina 28.9.2020 klo 16–20 keskuskirjasto Oodin Maija-salissa moderaattorinaan herra Riikonen. Koronarajoitusten vuoksi Maija-salissa voi olla läsnä enintään 70 henkilöä. Symposium lähetetään suoratoistona ja taltioidaan julkaistavaksi Tiedeseuran verkkosivuilla.

Hallitus päätti ehdottaa yleiskokoukselle Tiedeseuran työjärjestyksen muuttamista siten, että uusia jäseniä koskevat ehdotukset voidaan jättää sähköisesti apurahahakemuksille tarkoitetun Datalink-järjestelmän kautta.

Hallitus katsoi tarkoituksenmukaiseksi yhdistää Ernst Lindelöfin rahaston ja yleisrahaston. Varainhoitaja tekee tätä koskevan ehdotuksen hallintokunnalle, minkä jälkeen asiassa tehdään lopullinen päätös.

21. syyskuuta 2020

Hallitus päätti myöntää Kansallisarkistolle 21 000 euroa jaettuna kolmelle vuodelle (2021–2023) neljän suomalaisen tiedemiehen (Erik Laxmanin, Anders Johan Lexellin, Anders Johan Sjögrenin ja Axel Gadolinin) venäläisissä arkistoissa olevan aineiston digitalisointiin.

Hallitus asetti työryhmän, johon kuuluvat herra Bruun (puheenjohtaja), rouvat Eerola ja Heinämaa sekä herrat Bonsdorff, Sundberg ja Fortelius, arvioimaan Tiedeseuran apurahojen myöntämistarkoituksia ja perusteita sekä niihin liittyvää päätöksentekoa. Erityiset sapattivapaata koskevat apurahat voitiin ottaa käyttöön.

Herrat Johansson, Lindholm ja Lindström sekä rouva Törmä nimitettiin Magnus Ehrnroothin säätiön apurahatoimikunnan jäseniksi kaudelle 1.1.2021–31.12.2023.

Seuran kokous pidettiin Kansallisarkiston vanhassa tutkijasalissa. Kansallisarkiston tutkija Pertti Hakala oli koonnut näyttelyn Kansallisarkiston hallussa olevasta Suomen Tiedeseuran arkistosta. Näyttely oli esillä kokoustilojen ulkopuolella, ja osallistujilla oli mahdollisuus tutustua siihen ennen kokousta ja tauon aikana.

Kansallisarkiston pääjohtaja herra Nuorteva puhui kokouksen aluksi aiheesta ”Katsaus Kansallisarkistossa oleviin tieteellisten seurojen arkistoihin”. Sen jälkeen seurasi kaksi muistopuhetta. Herra Gahmberg piti puheen Johan Järnefeltin muistoksi ja herra Meinander Max Engmanin muistoksi. Kokouksen virallisen osuuden päätteeksi herra Romantschuk luennoi aiheesta ”Konsten att stimulera mikrober att göra jobbet för en”, ja rouva Törmä luennoi aiheesta ”Uusia kvantti-ilmiöitä: Bosen-Einsteinin kondensaatti nanofotoniikassa ja suprajohtavuus grafeenissa”.

Kokouksen suljetussa osuudessa tehtiin joitakin tärkeitä päätöksiä. Rouva Eva Margareta Steinby ja herra Riska valittiin Tiedeseuran kunniajäseniksi, ja uudet säännöt hyväksyttiin toisessa käsittelyssä.

Työjärjestyksen muutos, joka mahdollistaa uusien jäsenten ehdottamisen sähköisen järjestelmän kautta, hyväksyttiin.

Rouvat von Bonsdorff ja Olsson sekä herrat Knif ja Lindén valittiin Professori Theodor Homénin isänmaan historian palkinnon palkintolautakunnan jäseniksi vuodelle 2021.

19. lokakuuta 2020

Hallitus nimitti rouva Sundholmin ja herrat Fortelius, Ehlers, Westerholm ja Koskinen Sohlbergin valtuuskunnan jäseniksi sekä herrat D. Sundholm ja Bonsdorff varajäseniksi.

Hallitus vahvisti Tiedeseuran palkintosummat vuodelle 2021: Professori E.J. Nyströmin palkinto 30 000 euroa, Professori Theodor Homénin isänmaan historian palkinto 20 000 euroa, Professori Theodor Homénin fysiikanpalkinto 20 000 euroa, Magnus Ehrnroothin säätiön palkinto 20 000 euroa, kolme opettajapalkintoa 5 000 euroa/opettaja + 2 000 euroa/koulu sekä Mikael Björnbergin muistorahaston stipendi 10 000 euroa. Summat pysyvät toisin sanoen samalla tasolla kuin vuonna 2020.

Hallitus päätti varata 15 000 euroa Maupertuis-yhteistyöhön vuonna 2021.

Yleiskokous alkoi herra U-H Stenmanin pitämällä puheella professori Carl-Gustaf Standertskjöld-Nordenstamin muistoksi. Sen jälkeen kuultiin kolme luentoa. Kansallisarkiston tutkimusjohtaja puhui aiheesta ”Suomalaiset Venäjällä lokakuun 1917 vallankumouksen jälkeen”, rouva Karivieri aiheesta ”Vetenskapliga metoder i studiet av Roms hamnstad Ostia” ja rouva Spens aiheesta ”Humanitär logistik och ledning av universitet i pandemi-tider”.

16. marraskuuta 2020

Hallitus nimitti herra Norkon Tiedeseuran edustajaksi kansalliseen polaarialueiden tutkimuksen komiteaan kaudelle 2021-2023. Varaedustajaksi nimitettiin herra Koskinen.

Yleiskokouksen virallisen osuuden aikana pidettiin kaksi muistopuhetta ja kaksi luentoa. Rouva Riska piti puheen Erik Allardtin muistoksi ja herra Tigerstedt Arne Rousin muistoksi. Erikoistutkija, dosentti John Strömberg piti luennon aiheesta ”Riksarkivet som heraldisk myndighet”, herra Groop aiheesta ”Diabetisk njursjukdom, nutidens gissel – en kollision mellan arv och miljö” ja rouva Isoniemi aiheesta ”Kun maksa sairastaa – När levern är sjuk”.

Kokouksen suljetussa osuudessa käsiteltiin uusien jäsenten valintaa. Biotieteellisen osaston ja humanistisen osaston valintalautakuntien ehdotukset hyväksyttiin yksimielisesti. Matemaattis-fysikaalisen osaston valintalautakunnan ehdotus hyväksyttiin suljetun äänestyksen jälkeen, kun taas vastaehdotus yhteiskuntatieteellisen osaston valintalautakunnan ehdotukseen voitti äänestyksessä. Asia pantiin pöydälle seuraavaan kokoukseen, jossa tehdään lopullinen päätös.

10. joulukuuta 2020

Hallitus hyväksyi työryhmän ehdotuksen Suomen Tiedeseuran apurahaohjeiksi ja siirsi ehdotuksen 21. joulukuuta 2020 pidetyn Tiedeseuran kokouksen hyväksyttäväksi.

21. joulukuuta 2020

Hallitus teki hallintokunnan suosituksesta kolme päätöstä: vahvistettiin toiminta-avustukseksi 0,6 % omaisuuden markkina-arvosta vuoden 2020–2021 vaiheessa, päätettiin, että Tiedeseura voi jakaa palkintoja ja apurahoja enintään 500 000 euron arvosta vuonna 2021, ja päätettiin, että Ernst Lindelöfin rahasto siirretään 1.1.2021 lähtien yleisrahastoon erilliseksi sidotuksi rahastoksi.

Keskusteltiin mahdollisesta yhteistyöstä Suomalaisen Tiedeakatemian kanssa. Yhteistyön aiheena on Suomen tieteen historia itsenäisyyden aikana. Herrat Koskinen ja Riikonen valtuutettiin keskustelemaan asiasta lähemmin Suomalaisen Tiedeakatemian kanssa.

Hallitus päätti järjestää maaliskuussa 2021 rokotuksia käsittelevän virtuaalisymposiumin moderaattoreinaan herrat Hedman ja Meri.

Hallitus päätti, että Tiedeseura allekirjoittaa monikielisen tiedeviestinnän Helsinki-aloitteen.

Työryhmä, johon kuuluvat pysyvä sihteeri, varainhoitaja ja herra Koskinen, nimitettiin valmistelemaan ehdotusta uusien sääntöjen mukaiseksi uudeksi työjärjestykseksi.

Yleiskokouksen aluksi herra Hedman piti luennon, jonka aiheena oli ”Epätyypillinen keksintö – epäilyttävä, vai käännteentekevä?”.

Tiedeseura valitsi seuraavat varsinaiset jäsenet:

Matemaattis-fysikaalinen osasto: professori Matti Lassas (Helsingin yliopisto) ja tutkimusprofessori Johanna Tamminen (Ilmatieteen laitos).

Biotieteellinen osasto: professori Vesa Olkkonen (Helsingin yliopisto).

Humanistinen osasto: professori Sami Pihlström (Helsingin yliopisto) ja yliopistonlehtori Martina Reuter (Jyväskylän yliopisto)

Yhteiskuntatieteellinen osasto: professori Eeva Furman (Suomen ympäristökeskus) ja professori Karl-Erik Michelsen (Lappeenrannan teknillinen yliopisto).

Ulkomaalaisiksi jäseniksi kutsuttiin seuraavat henkilöt:

Matemaattis-fysikaalinen osasto: professori Ville Kaila (Tukholman yliopisto).

Biotieteellinen osasto: professori Tomas Roslin (Ruotsin maataloustieteellinen yliopisto Uppsalassa).

Humanistinen osasto: professori Susanna Lindberg (Université de Strasbourg, University of Leiden) ja professori Gunhild Vidén (Göteborgin yliopisto).

Hallituksen ehdotus Suomen Tiedeseuran apurahaohjeiksi hyväksyttiin pienin muutoksin.

18. tammikuuta 2021

Hallitus nimitti rouva Sundströmin Tiedeseuran edustajaksi Suomen eläin- ja kasvitieteen julkaisutoimikunta ry:n hallitukseen kaudelle 2021–2024 ja herra E. Hæggströmin edustajaksi (varaedustaja herra Poutanen) Suomen radiotieteen kansalliskomiteaan kaudelle 2021–2023.

Tiedeseuran yleiskokouksen aluksi rouva Fellman piti luennon, jonka aiheena oli ”De GRACILA barnen - nya sjukdomsmekanismer ger hopp om behandling vid mitokondriell sjukdom”, minkä jälkeen herra Kaitala luennoi aiheesta ”Populaatiodynamiikka ja ympäristön vaihtelun laatu”.

Tiedeseura valitsi apurahatoimikuntiin seuraavat henkilöt:

Matemaattis-fysikaalinen osasto: herra Gripenberg, herra Keinonen (koollekutsuja) ja rouva Riekkola.

Biotieteellinen osasto: herra Bonsdorff (koollekutsuja), rouva Lehesjoki ja herra Romantschuk.

Humanistinen osasto: herra Brusila (koollekutsuja), rouva Karivieri, rouva Lähteenmäki ja herra Miestamo.

Yhteiskuntatieteellinen osasto: rouva Riska (koollekutsuja), rouva Sisula-Tulokas ja herra Sundberg.

Humanistisen osaston palkintolautakunnassa eronpyyntönsä jättäneen rouva Kervanto Nevanlinnan tilalle nimitettiin rouva von Bonsdorff.

15. helmikuuta 2021

Hallitus päätti ehdottaa Magnus Ehrnroothin säätiölle, että tämä hyväksyisi asiantuntijalautakunnan ehdotuksen säätiön apurahojen jakamisesta. Hallitus päätti myös rahoittaa yhtätoista Maupertuis-ohjelmaan kuuluvaa hanketta yhteensä 11 000 eurolla.

Hallitus nimitti herra Koskisen Tiedeseuran edustajaksi Suomen Tiedeakatemiain kansainvälisten asioiden toimikuntaan kaudelle 2021–2023. Herra Sundberg nimitettiin edustamaan Tiedeseuraa Tieteellisten seurain valtuuskunnan kevätkokouksessa 15.3.2021.

Yleiskokouksessa pidettiin kaksi luentoa. Herra Johansson luennoi aiheesta ”Gravitationsvågor från krockande supermassiva svarta hål” ja rouva Lehesjoki aiheesta ”Epilepsiat: geenilöydöistä kohti täsmähoitoja”.

Tiedeseura päätti muuttaa rouva Lehečková'n jäsenyyden ulkomaisesta jäsenestä varsinaiseksi jäseneksi.

Professori E.J. Nyströmin vuoden 2022 palkinnon palkintolautakuntaan valittiin rouva Hakulinen sekä herrat Janhunen ja Tarasti humanistiselta osastolta ja muilta osastoilta herrat Enqvist, Fortelius ja Collan.

Professori Theodor Homénin vuoden 2022 isänmaan historian palkinnon palkintolautakuntaan valittiin herrat Knif ja Lindén sekä rouvat Olsson ja von Bonsdorff.

Professori Theodor Homénin vuoden 2022 fysiikanpalkinnon palkintolautakuntaan valittiin herrat Koskinen ja Nordlund sekä rouva Törmä.

Vuoden 2021 opettajapalkinnon palkintolautakuntaan valittiin rouva Wiedmer, herra Olkkonen, rouva Kivistö ja rouva Stenius.

Vuoden 2021 vaalivalmistelulautakunnan ei-itseoikeutetuiksi jäseniksi valittiin herra Vesala, rouva V. Fellman, herra Nynäs ja rouva S. Fellman.

15. maaliskuuta 2021

Hallitus hyväksyi ja allekirjoitti vuoden 2020 tilinpäätöksen. Hallitus ehdottaa vuosikokoukselle, että vuoden 2021 menoarvio hyväksytään.

Hallitus vahvisti apurahakomiteoiden ehdotuksen Tiedeseuran apurahojen sekä FT Mikael Björnbergin muistorahaston stipendin jakamisesta.

Hallitus päätti osallistua 2 000 eurolla Erik Allardtin muistoreliefiin, johon tulee teksti ”Akateemikko, sosiologi Erik Allardt 9.8.1925–25.8.2020 asui tässä talossa”. Reliefi kiinnitetään Allardtin huoneiston rappukäytävän viereiseen ulkoseinään osoitteessa Unioninkatu 45, Helsinki.

Yleiskokouksessa pidettiin kaksi luentoa. Rouva Matomäen luennon otsikkona oli ”Alkuluvuista” ja rouva Olssonin luennon otsikkona ”Nollatutkimusta ja haittatutkijoita? Tutkimusrahoituksen herättämät tunteet sosiaalisen median keskusteluissa”.

19. huhtikuuta 2021

Hallitus hyväksyi työryhmän (herrat Koskinen ja Bonsdorff sekä pysyvä sihteeri) ehdotuksen siitä, miten tiedeneuvonta Suomessa järjestetään tulevaisuudessa. Hallitus hyväksyi myös toisen työryhmän (herrat Koskinen ja Lindholm sekä pysyvä sihteeri) ehdotuksen Magnus Ehrnroothin säätiön strategiaksi.

Hallitus päätti apurahatoimikunnan ja asiantuntijoiden ehdotuksen mukaisesti ehdottaa Magnus Ehrnroothin säätiölle, että matematiikan palkinto (20 000 euroa) myönnetään professori Jarkko Karille.

Sääntömääräinen vuosikokous 29. huhtikuuta 2021

Kokouksessa vahvistettiin Tiedeseuran palkinnot (täydellinen luettelo on kohdassa Palkinnot ja apurahat).

Pysyvä sihteeri esitteli toimintakertomuksen ajalle 16. kesäkuuta 2020–29. huhtikuuta 2021. Varainhoitaja esitteli vuoden 2020 varainhoitokertomuksen ja vuoden 2021 menoarvioehdotuksen. Kokous hyväksyi menoarvion. Hallitukselle myönnettiin vastuuvapaus.

Tiedeseuran puheenjohtajaksi vuosikokoukseen 2022 asti valittiin herra Koskinen ja varapuheenjohtajaksi herra Sundberg. Uusien sääntöjen mukaan Tiedeseuran puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja toimivat myös seuran hallituksen puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana.

Kokouksessa vahvistettiin osastojen valitsevat hallituksen jäsenet toimintavuodelle 2020–2021 sekä osastoja edustavat varajäsenet seuraavasti (suluissa varajäsenet):

matemaattis-fysikaalinen osasto: herra Tenhu (rouva Eerola)
biotieteellinen osasto: herra Bonsdorff (herra Lindholm)
humanistinen osasto: rouva von Bonsdorff (rouva Kervanto Nevanlinna)
yhteiskuntatieteellinen osasto: herra Sumelius (herra Collan)

Tiedeseuran pysyvä sihteeri herra Gyllenberg ja varainhoitaja herra Bruun valittiin hallituksen jäseniksi vuosikokoukseen 2026 asti päättyvälle kaudelle. Rouva Wolff valittiin hallituksen niin kutsutuksi yhdeksänneksi jäseneksi vuosikokoukseen 2022 asti.

Herra Grönroos ja rouva Österbacka valittiin uudelleen Tiedeseuran edustajiksi ja kauppatieteiden maisteri Patrik Lerche sekä kamarineuvos Henry Wiklund ulkopuolisiksi asiantuntijoiksi hallintokuntaan.

Tiedeseuran tilintarkastajaksi valittiin uudelleen B. Nyholm, CGR (varalla Ernst & Young AB).

Tiedeseuran pitkäaikainen toiminnantarkastaja herra Roslin jätti eropyyntönsä, ja hänen tilalleen valittiin herra Stenbacka. Varalle valittiin uudelleen herra Carlsson.

Julkaisutoiminta

Tiedeseuran julkaisut tehdään yhdessä sopien Suomalaisen Tiedeakatemian kanssa. Näin ei kuitenkaan toimita Sphinx-vuosikirjan eikä sarjojen ulkopuolisten julkaisujen osalta. Luettelo tilattavista kirjoista julkaistaan vuosittain. Herra Janhunen toimitti *Sphinx*-vuosikirjaa ja herra Londen *Bidrag till kännedom av Finlands natur och folk* -sarjaa, herra Sundberg *Commentationes Scientiarum Socialium* -sarjaa ja herra Rikkinen *History of Learning and Science in Finland 1828–1918* -sarjaa. Herra Kajava toimitti sarjaa *Commentationes Humanarum Litterarum*.

Vuoden 2020 painokustannukset toimitus-, jakelu- ja palkkiokuluineen olivat 93 614,44 euroa, ja myyntituloja saatiin 11 198,68 euroa. Tiedeseuran julkaisutoimintaan myönnetty valtionapu oli suuruudeltaan 38 000 euroa vuonna 2020 ja 39 000 euroa vuonna 2021.

Toimintavuoden 2020–2021 aikana Tiedeseura julkaisi 10 teosta, yhteensä 3 444 sivua:

Bidrag till kännedom av Finlands natur och folk (toim. herra Londen):

Topi Artukka: Tanssiva kaupunki. Turun seurapiiri sosiaalisena näyttämönä 1810-luvulla. 2021. 344 sivua.

Bo Lindberg (toim.): Vårt gemensamma innanhav. Finskt och svenskt kring Östersjön. 2021. 129 sivua.

Heikki Nevanlinna: Ilmatieteiden vaihteita ja vaikuttajia Suomessa. 2021. 341 sivua.

Ville Kajanne: Suomen puolesta, Euroopan edestä, Venäjää vastaan? Kansainvälinen vuorovaikutus ja yhteistyö vuoden 1899 kulttuuriadressissa. 2020. 348 sivua.

Jens Grandell: Från ett årtionde i Finland. August Schauman, republikanism och liberalism 1855-1865. 2020. 267 sivua.

Mardy Lindqvist: Uusi maksa, uusi elämä. Kirurgi Krister Höckerstedt keskustelee elämänvalinnoistaan Mardy Lindqvistin kanssa. 2020. 341 sivua.

Commentationes Humanarum Litterarum (toim. herra Kajava):

Martti Leiwo, Marja Vierros, Sonja Dahlgren (toim.): Papers on Ancient Greek Linguistics. Proceedings of the Ninth International Colloquium on Ancient Greek Linguistics (ICAGL9), 30 August – 1 September 2018. 2020. 356 sivua.

Mika Kajava, Tua Korhonen, Jamie Vesterinen (toim.): Meilicha Dôra. Poems and Prose in Greek from Renaissance and Early Modern Europe. 2020. 578 sivua.

Commentationes Scientiarum Socialium (toim. herra Sundberg)

Tuomas Savonen: MINNESOTA, MOSCOW, MANHATTAN. Gus Hall's Life and Political Line Until the Late 1960s. 2020. 503 sivua.

Sphinx (toim. herra Janhunen):

Årsbok – Vuosikirja – Yearbook 2019–2020, 237 s.

Kaikki uudet kirjat julkaistaan myös digitaalisessa muodossa, ja ne ovat vapaasti saatavilla Tiedeseuran verkkosivuilla.

Palkinnot ja apurahat

Suomen Tiedeseuran tarkoituksena on edistää tieteellistä tutkimusta. Se tapahtuu muun muassa myöntämällä palkintoja ja tutkimusapurahoja. Palkinnot jaetaan yleensä Tiedeseuran vuosijuhlassa 29. huhtikuuta. Vuosijuhla jouduttiin peruuttamaan jo toisena vuonna peräkkäin, joten palkinnot ja apurahat maksettiin ilman seremoniaa.

Professori E.J. Nyströmin palkinto myönnetään tieteellisistä ansioista, ja se jaetaan vuorovuosin Tiedeseuran neljälle osastolle. Tänä vuonna palkinto (30 000 euroa) myönnettiin professori Taina Pihlajaniemelle (Oulun yliopisto) urauurtavasta työstä soluväliainebiologiassa.

Professori Theodor Homénin palkinto on aiemmin jaettu vuorovuosin fysiikan ja isänmaan historian tutkijalle. Tiedeseura päätti maaliskuussa 2020, että palkinto myönnetään jatkossa vuosittain sekä fysiikan että isänmaan historian tutkimuksesta. Molemmat palkinnot ovat 20 000 euroa. Isänmaan historian palkinnon saa tänä vuonna herra Meinander monipuolisesta tutkimuksestaan ennen kaikkea itsenäisen Suomen poliittisen historian alalla. Fysiikan palkinto menee herra Vesalalle merkittävistä tuloksista hiilinielujen kokeellisessa määrittämisessä sekä hiilen biogeokemiallisen kierron kvantifioinnissa.

Magnus Ehrnroothin säätiön palkinto myönnetään vuorovuosin matematiikan, kemian ja fysiikan tutkijoille. Vuonna 2020 palkinnon (20 000 euroa) sai Turun yliopiston matematiikan professori Jarkko Kari pitkästä ja menestyksekkästä tutkimuksesta laskenta- ja automaattiteorian, erityisesti soluautomaattien, alalla.

FT Mikael Björnbergin muistorahaston stipendi ”arvostetulle teoreettisen fysiikan ja sen lähialojen tutkijalle” myönnettiin FT Joonas Nätilälle Kolumbian yliopistosta menestyksekkästä tutkimuksesta teoreettisen astrofysiikan alalla. Stipendin suuruus on 10 000 euroa.

Tiedeseura myöntää vuosittain kolme opettajapalkintoa opettajille, joiden opiskelijat ovat jatkaneet menestyksekkästä yliopisto-opintoja samassa aineessa. Opettajan henkilökohtainen palkintosumma on 5 000 euroa ja koulu palkitaan 2 000 eurolla. Aineet vaihtuvat vuosittain. Tämän vuoden palkinnonsaajat ovat Irene Pörn, Korsholms gymnasiumin matematiikan lehtori, Timo Koivunen, Oulun Suomalaisen Yhteiskoulun lukion maantieteen lehtori ja Leena Lukkarinen, Helsingin Mäkelänrinteen lukion espanjanopettaja.

Vuonna 2021 Tiedeseura jakoi omista varoistaan 36 apurahaa ja tutkimusavustusta, joiden yhteisarvo oli 440 670 euroa, merkittävästi suurempi kuin koskaan aiemmin. Tämä johtui siitä, että hallitus päätti vuonna 2019 nostaa apurahojen määrää huomattavasti hallintokunnan suosituksesta. Vuoden 2021 apurahojen arvo on 35 % suurempi kuin vuonna 2020 ja 94 % suurempi kuin vuonna 2019. Samanaikaisesti keskimääräinen apurahasumma on noussut: se oli 5 295 euroa vuonna 2019, 6 510 euroa vuonna 2020 ja peräti 12 240 euroa vuonna 2021. Tämä on tulosta tietoisesta pyrkimyksestä rahoittaa vähemmän, mutta korkealaatuisempia hankkeita ja myöntää pääsääntöisesti haettu summa.

Apurahat jakautuivat eri osastoille seuraavasti tänä ja viime vuonna:

	2021	2020
Matemaattis-fysikaalinen osasto:	2 kpl 12 220 euroa	7 kpl 23 550 euroa
Biotieteellinen osasto:	13 kpl 244 690 euroa	11 kpl 157 500 euroa
Humanistinen osasto: 1	5 kpl 149 141 euroa	12 kpl 71 030 euroa
Yhteiskuntatieteellinen osasto:	3 kpl 21 419 euroa	9 kpl 33 724 euroa
Sohlbergin säätiö:	3 kpl 13 200 euroa	11 kpl 39 681 euroa
Yhteensä	36 kpl 440 670 euroa	50 kpl 325 485 euroa

Maupertuis-ohjelma on Ranskan valtion (Suomen Ranskan instituutti, Ranskan Helsingin-suurlähetystö ja Ranskan korkeakoulu-, tutkimus- ja innovaatioministeriö) ja Suomen Tiedeseuran, Magnus Ehrnroothin säätiön ja Suomalaisen Tiedeakatemian yhteishanke. Sen kautta myönnetään apurahoja ja avustuksia Suomen ja Ranskan väliseen tutkijavaihtoon sekä näissä maissa järjestettyihin konferensseihin ja symposiumeihin osallistumiseen. Lisäksi avustuksia myönnetään cotutelle-tohtorikoulutettaville. Cotutelle tarkoittaa, että tohtorikoulutettava on kirjoilla sekä ranskalaisessa että suomalaisessa yliopistossa ja suorittaa tohtorintutkinnon molemmissa. Vuonna 2021 myönnettiin 27 avustusta yhteissummaltaan 36 500 euroa, josta ranskalaisten rahoittajien osuus oli 17 750 euroa, Tiedeseuran 11 000 euroa ja Tiedeakatemian 7 400 euroa. Lisäksi Magnus Ehrnroothin säätiö rahoitti kolmea cotutelle-tohtorikoulutettavaa.

Suomen Tiedeseura hoitaa myös Magnus Ehrnroothin säätiön apurahahakemusten arvioinnin ja tekee esityksen apurahojen myöntämisestä säätiön hallitukselle. Vuonna 2020 Magnus Ehrnroothin

säätiö myönsi noin 1,9 miljoonaa euroa tähtitieteen, matematiikan, fysiikan ja kemian tutkimukseen, mukaan lukien lääketieteellinen kemia. Tähän summaan sisältyy kolmen cotutelle-tohtorikoulutettavan rahoitus.

Tiedeseura tekee tiivistä yhteistyötä Ruth ja Nils-Erik Stenbäckin säätiön kanssa, joka myöntää matematiikan, fysiikan ja kemian tutkija-apurahoja suomalaisille ja ruotsalaisille nuorille tutkijoille. Seuran pysyvä sihteeri on jäsenenä säätiön hallituksessa ja puheenjohtajana asiantuntijalautakunnassa, joka tekee hallitukselle ehdotuksen apurahojen myöntämisestä. Muut asiantuntijalautakunnan jäsenet ovat Tiedeseuran ja Ruotsin kuninkaallisen tiedeakatemia edustajia. Seuraavat kahdeksan tutkijaa saivat vuonna 2021 yhteensä 240 000 euroa apurahoja: Erik Duse (KTH), Malin Forsström (KTH), Ragnar Freij-Hollanti (Aalto), Magnus Goffey (Lund), Cecilia Holmgren (Uppsala), Martin Leijne (Lund), David Stenlund (Åbo Akademi) ja Christian Webb (Åbo Akademi).

Jäsenet

Tiedeseura kutsui syyskuussa 2020 kaksi uutta kunniajäsentä, rouva E.M. Steinbyn ja herra Riskan.

Molemmat olivat jo ennestään seuran varsinaisia jäseniä, rouva E.M. Steinby humanistisen osaston ja herra Riska matemaattis-fysikaalisen osaston.

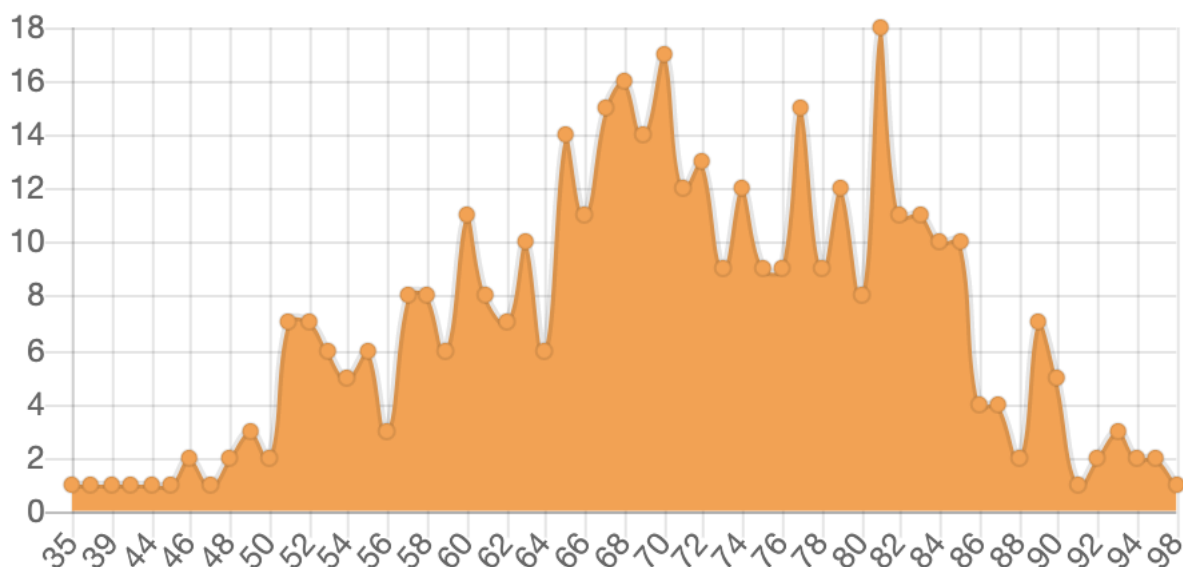
Eva Margareta Steinby kuuluu maailman johtaviin antiikin Rooman historian ja arkeologian tutkijoihin. Hän on toiminut Suomen Rooman-instituutin johtajana kahdesti (1979–1982, 1992–1994) ja Tiedeseuran aktiivisena jäsenenä vuodesta 1983.

Dan-Olof Riska on erittäin ansioitunut teoreettisen fysiikan tutkija. Hän on atomiytimien rakenteen ja vuorovaikutuksen asiantuntija, ja hän on merkittävästi edistänyt hadronispektrin ymmärtämistä. Hänellä on ollut monia tärkeitä kansainvälisiä luottamustoimia. Riska valittiin Tiedeseuran jäseneksi vuonna 1981, ja hän toimi vuosina 2006–2020 erittäin ansiokkaasti seuran varainhoitajana.

Varsinaisten ja ulkomaisten jäsenten määrä toimintavuoden lopussa oli 402. Kunniajäseniä seuralla on kahdeksan, joista kuusi on kotimaasta. Varsinaisista jäsenistä 159 on yli 67-vuotaita, kun taas alle 67-vuotaita on 118. Eri osastojen ikä- ja sukupuolijakauma käy ilmi seuraavasta taulukosta:

Osasto	Varsinaiset jäsenet					Ulkomaiset jäsenet	Kunniajäsenet	Yhteensä
	Yli 67 v.	50–66 v.	Alle 50 v.	Yhteensä	Naisia			
Mat.fys.	34	27	3	64	9	32	3	99
Biotiet.	46	26	2	74	16	26	0	100
Hum.	43	25	5	73	26	36	3	112
Yhteisk.	36	26	4	66	17	22	2	90
Yhteensä	159	104	14	277	68	116	8	401

Kaikkien jäsenten keski-ikä on 71 vuotta. Ikäjakauma käy ilmi seuraavasta kaaviosta.

Tiedeseura on saanut toimintavuoden aikana useita suruviestejä. Vuoden aikana kuoli kolme kunniajäsentä, akateemikot Erik Allardt, Albert de la Chapelle ja Olli Lehto, sekä kolme varsinaista jäsentä, Arne Rousi, Christian Ehnholm ja Guy Bäckman.

Erik Allardt syntyi 9. elokuuta 1925 ja kuoli 25. elokuuta 2020. Hänet nimitettiin Helsingin yliopiston sosiologian professoriksi vuonna 1958. Vuosina 1970–1980 hän toimi Suomen akatemian tutkijaprofessorina (vastaa nykyistä akatemiaprofessoria) ja sai tasavallan presidentiltä akateemikon arvonimen vuonna 1995. Allardt toimi Suomen Akatemian tieteen keskustoimikunnan puheenjohtajana (vastaa nykyistä Suomen Akatemian pääjohtajaa) vuosina 1986–1991 ja Åbo Akademin kanslerina vuosina 1992–1994. Hänet kutsuttiin Tiedeseuran jäseneksi vuonna 1961 ja nimitettiin seuran kunniajäseneksi vuonna 1988.

Albert de la Chapelle syntyi 11. helmikuuta 1933 ja kuoli 10. joulukuuta 2020. Hän toimi Helsingin yliopiston lääketieteellisen genetiikan professorina vuosina 1974–1997, minkä jälkeen hän jatkoi työtään Ohio State Universityssä kuolemaansa asti. Vuosina 1985–1995 hän toimi Suomen Akatemian tutkijaprofessorina. Hän sai akateemikon arvonimen vuonna 1997. Albert de la Chapelle kutsuttiin Tiedeseuran jäseneksi vuonna 1975 ja nimitettiin seuran kunniajäseneksi vuonna 1991.

Olli Lehto syntyi 30. toukokuuta 1925 ja kuoli uudenvuodenaattona 2020. Hän toimi Helsingin yliopiston matematiikan professorina vuosina 1961–1993. Vuosina 1983–1988 hän toimi yliopiston rehtorina ja vuosina 1988–1993 kanslerina. Lehto toimi Suomen Akatemian tutkijaprofessorina vuosina 1970–1975 ja sai akateemikon arvonimen vuonna 1975. Hänet kutsuttiin Tiedeseuran jäseneksi vuonna 1968 ja nimitettiin seuran kunniajäseneksi vuonna 1988.

Arne Rousi (synt. Brusin) syntyi 1. syyskuuta 1931 ja kuoli 12. heinäkuuta 2020. Hänet nimitettiin Turun yliopiston kasvitieteen professoriksi vuonna 1987, ja hän toimi yliopiston rehtorina vuosina 1987–1993. Rousi kutsuttiin Tiedeseuran jäseneksi vuonna 1994.

Christian Ehnholm syntyi 18. lokakuuta 1939 ja kuoli 7. syyskuuta 2020. Hän toimi muun muassa Haartman-instituutin tutkijana ja Kansanterveyslaitoksen osastonjohtajana. Ehnholm kutsuttiin Tiedeseuran jäseneksi vuonna 2001.

Guy Bäckman syntyi 6. huhtikuuta 1940 ja kuoli 20. helmikuuta 2021. Hän työskenteli vuosina 1967–1969 Ruotsissa Tilastollisessa keskustuimistossa, toimi vuosina 1970–1976 sosiaalipolitiikan yliopettajana Svenska social- och kommunalhögskolanissa ja nimitettiin vuonna 1976 Åbo Akademin sosiaalipolitiikan professoriksi. Bäckman kutsuttiin Tiedeseuran jäseneksi vuonna 1989.

Toimintavuoden aikana kuoli myös neljä ulkomaista jäsentä.

Victor Govardovskii kuoli 26. kesäkuuta 2020. Hän oli syntynyt 9. tammikuuta 1939, ja hän toimi Venäjän tiedeakatemian evoluutiofysiologian ja biokemian instituutin tutkimuspäällikkönä. Hänet kutsuttiin ulkomaiseksi jäseneksi vuonna 2005.

Sen-Itiroh Hakomori syntyi 13. helmikuuta 1929 ja kuoli 10. marraskuuta 2020. Hän toimi patologian ja mikrobiologian professorina Washingtonin yliopistossa. Hänet kutsuttiin ulkomaiseksi jäseneksi vuonna 1987.

Françoise Winnik syntyi 2. maaliskuuta 1952 ja kuoli 13. helmikuuta 2021. Hän työskenteli kemian professorina Montrealin yliopistossa, ja hänet kutsuttiin ulkomaiseksi jäseneksi vuonna 2010.

Sergej Zilitinkevich kuoli 15. helmikuuta 2021. Hän oli syntynyt 13 huhtikuuta 1936. Hän toimi Ilmatieteen laitoksen tutkijaprofessorina. Hänet kutsuttiin ulkomaiseksi jäseneksi vuonna 2012.

Hallitus ja luottamustehtävät

Tiedeseuran hallituksen kokoonpano toimintavuoden aikana (suluissa varajäsenet):

Puheenjohtaja: herra Meurman
Varapuheenjohtaja: herra Koskinen
Pysyvä sihteeri: herra Gyllenberg
Varainhoitaja: herra Bruun
Matemaattis-fysikaalinen osasto: herra Tenhu (rouva Eerola)
Biotieteellinen osasto: herra Bonsdorff (herra Lindholm)
Humanistinen osasto: herra Riikonen (rouva Snellman)
Yhteiskuntatieteellinen osasto: herra Sumelius (herra Collan)
Yhdeksäs jäsen: rouva von Bonsdorff

Toimintavuoden aikana osastojen puheenjohtajina ja varapuheenjohtajina (suluissa) toimivat seuraavat henkilöt:

Matemaattis-fysikaalinen osasto: herra Kupiainen.
Biotieteellinen osasto: rouva Lindström (herra Lindholm).
Humanistinen osasto: rouva von Bonsdorff (rouva Kervanto Nevanlinna).
Yhteiskuntatieteellinen osasto: rouva Widén (rouva Riska).

Vaalivalmistelulautakuntaan on kuulunut pysyvä sihteeri (puheenjohtaja), rouvat von Bonsdorff, S. Fellman, V. Fellman, Lindström ja Widén sekä herrat Bonsdorff, Kupiainen, Nynäs, Riikonen, Sumelius, Tenhu ja Vesala.

Valintalautakuntien kokoonpano oli seuraava:

Matemaattis-fysikaalinen osasto: herrat Kupiainen (puheenjohtaja), Hoyer ja Salmi sekä rouvat Riekkola ja Stenberg.

Biotieteellinen osasto: rouvat Lindström (puheenjohtaja), Mappes ja Sistonen sekä herra Meri.

Humanistinen osasto: rouvat von Bonsdorff (puheenjohtaja), Heinämaa ja Wolff sekä herra Saarikivi.

Yhteiskuntatieteellinen osasto: rouva Widén (puheenjohtaja) sekä herrat Bruun ja Sundberg.

Hallintokunnan kokoonpano oli toimintavuoden aikana seuraava: varainhoitaja (puheenjohtaja), pysyvä sihteeri, rouva Österbacka, herra Grönroos sekä kauppatieteen maisteri Patrik Lerche ja kamarineuvos Henry Wiklund.

Tilintarkastajana toimi CGR:n Bengt Nyholm ja toiminnantarkastajana herra Roslin.

Varatilintarkastajina toimivat Ernst & Young ja herra Carlsson.

Palkintolautakuntien ja apurahatoimikuntien jäsenet

Toimintavuoden aikana Tiedeseuran palkintolautakuntien ja apurahatoimikuntien kokoonpano oli seuraava:

Professori E.J. Nyströmin palkinto: herrat Fortelius (puheenjohtaja), Pyykkö ja Collan sekä rouvat Lehesjoki ja Kervanto Nevanlinna.

Professori Theodor Homénin palkinto isänmaan historian tutkimuksesta: rouvat von Bonsdorff (puheenjohtaja) ja Olsson sekä herrat Knif ja Lindén.

Professori Theodor Homénin palkinto fysiikasta: rouva Eerola (puheenjohtaja) sekä herrat Hämäläinen, Kulmala ja Valtonen.

FT Mikael Björnbergin muistosäätiön apuraha: herrat Johansson ja Kajantie.

Tiedeseuran omia apurahoja myöntävien apurahatoimikuntien kokoonpano

Matemaattis-fysikaalinen osasto: herrat Gripenberg ja Keinonen (koollekutsuja) sekä rouva Riekkola.

Biotieteellinen osasto: herrat Bonsdorff (koollekutsuja) ja Romantschuk sekä rouva Lehesjoki.

Humanistinen osasto: herrat Brusila (koollekutsuja) ja Miestamo sekä rouvat Karivieri ja Lähteenmäki.

Yhteiskuntatieteellinen osasto: rouvat Riska (koollekutsuja) ja Sisula-Tulokas sekä herra Sundberg.

Sohlbergin valtuuskunta: rouva Sundholm sekä herrat Fortelius, Ehlers, Westerholm ja Koskinen.

Magnus Ehrnroothin säätiön apurahatoimikunta: rouva Törmä sekä herrat Johansson, Lindholm, Lindström ja Salmi.

Ruth ja Nils-Erik Stenbäckin säätiön asiantuntijalautakunta: herrat Gyllenberg (puheenjohtaja) ja Johansson, rouva Wiedmer sekä professori Johan Håstad (Ruotsin kuninkaallinen tiedeakatemia).

Jäsenyydet ulkoisissa organisaatioissa

Suomen Tiedeakatemit on Suomen neljän tiedeakateman yhteistyöelin. Suomen Tiedeakatemioiden ohjausryhmä koostuu näiden neljän tiedeakateman puheenjohtajista. Tiedeseuran edustaja ohjausryhmässä on siten herra Meurman ja varalla herra Koskinen. Pysyvällä sihteerillä on oikeus osallistua ohjausryhmän kokouksiin.

Tieteellisten seurain valtuuskunta (TSV) on merkittävä riippumaton asiantuntijaelin tieteellistä tutkimusta ja tutkimuspolitiikkaa koskevista kysymyksistä. Valtuuskuntaan kuuluu 284 tieteellistä seuraa ja neljä tiedeakatemiaa. Valtuuskunta saa valtioneuvoston opetus- ja kulttuuriministeriöltä. TSV jakaa tämän valtioneuvoston tieteellisille seuroille julkaisemista, kansainvälistä toimintaa sekä kansallisten ja kansainvälisten tieteellisten konferenssien järjestämistä varten. Tiedeseuraa edustavat TSV:n hallituksessa herra Riikonen (varalla herra Meurman) ja pysyvä sihteeri herra Gyllenberg (varalla rouva Snellman). Lisäksi herra Bruun on Suomen Lainopillisen Yhdistyksen edustajan varajäsen. Herra Gyllenberg on avustusjaoston puheenjohtaja.

Tiedeseuran jäsenet ovat toimineet myös luottamustehtävissä Suomen Akatemiassa. Vuosina 2019–2021 herra Mickwitz toimii Suomen Akatemian hallituksen varapuheenjohtajana. Rouvat Huhtala ja Snellman sekä herra Hämäläinen ovat tutkimusinfrastruktuurikomitean jäseniä.

Seuran pysyvä sihteeri edustaa Suomen Tiedeakatemiaa EU:n kansallisten tiedeakatemioiden yhteistyöelimessä EASAC:ssä (European Academies Science Advisory Council).

ICSUn kansalliskomiteoissa Tiedeseuraa edustivat herra Tanskanen (geodesia ja geofysiikka), herrat Poutanen ja E. Hæggström (tieteellinen radiotutkimus), herra Fortelius (kvartääritutkimus), herrat Fortelius ja Leppäkoski (biologia), herrat Hytönen, Kupiainen, Mattila ja Saksman (matematiikka), herrat Stenberg ja Nordlund (mekaniikka), herra Norkko (meritutkimus), herra Koskinen ja herra Norkko varajäsenenä (napatutkimus), herra Poutanen (tähtitiede), herra Finne (biotieteet), herra Kulmala ja herra Niemelä (Future Earth Finland), herra Lindholm (aivotutkimus), herra Leskelä ja rouva Wiedmer (kemia).

Ruth ja Nils-Erik Stenbäckin säätiön hallituksessa Tiedeseuraa edusti pysyvä sihteeri.

Pysyvä sihteeri edusti Tiedeseuraa vuoden 2021 Tieteen päivien ohjausryhmässä ja herra Sundberg toimi järjestelytoimikunnassa.

Suomen eläin- ja kasvitieteen julkaisutoimikunnan hallituksessa Tiedeseuraa edusti herra K. Donner vuoden 2019 loppuun asti ja herra K. Lindström vuoden 2020 alusta.

Tarkempi luettelo Tiedeseuran edustajista eri tiedejärjestöissä ja yhteisöissä julkaistaan *Sphinx-vuosikirjassa 2020–2021*.

Taloushallinto

Tiedeseuran varojen ja rahastojen hoitoa valvoo hallituksen alainen hallintokunta. Lisätietoa Tiedeseuran taloudesta löytyy tilinpäätöksestä ja varainhoitajan kertomuksesta.

Toimisto ja kirjasto

Tieteellisten kirjoitusten julkaiseminen on ollut tärkeä osa Tiedeseuran toimintaa vuodesta 1838 eli seuran perustamisesta lähtien. Seura on koonnut laajan kirjaston, jonka vanhimmat kirjat on julkaistu vuonna 1840. Toimintavuonna 2019–2020 kunnostettiin huonokuntoiset niteet ja laadittiin täydellinen luettelo kirjaston kaikista niteistä. Luettelo on tänä vuonna julkaistu verkossa vapaasti saataville. Nyt tieteenharjoittajat eri puolilla maailmaa voivat hyödyntää Tiedeseuran kirjastoa ja tarvittaessa tilata kopioita haluamastaan aineistosta.

Tiedeseuran IT-järjestelmien ylläpidosta ja käyttötuesta vastaa NuDatan Kenneth Lundström. Tiedeseura on hyvin kiitollinen siitä asiantuntija-avusta, jota olemme häneltä saaneet.

Tiedeseura ei voisi toimia nykyisellä tasollaan ilman toimiston sihteerin Ann-Christin Geustin arvokasta työpanosta. Hyvän järjestelykykynsä ja palveluhalukkuutensa ansiosta hän on korvaamaton voimavara Tiedeseuralle. Haluan siksi omasta puolestani ja koko Tiedeseuran puolesta lausua hänelle suuret kiitokset.